

SZERKESZTŐI IRODA.

Balmaz-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egy évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félre 8 frt. Egy hónapra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttérli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Vasárnapi munkaszünet.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény, mely három hónappal ezelőtt lett hirdelve, tegnap életbe lépett a legközelebbi vasárnap, f. hó 19-én lesz az első vasárnap, a melyen a munkások nem fognak füstölteni a szőlő- és gyümölcsösökben, hanem a törvényben előírtak szerint a munkájukat folytatják. Ez a törvény lényeges hatást fog gyakorolni a közgazdasági életre s magára a társadalomra is. A szőlő- és gyümölcsösökben a munkások egy népnél nem pihenhet meg minden hetedik napon anélkül, hogy ez által nagy változások ne történjenek a közgazdasági, mint a társadalmi életben.

Hogy ezen változások nem lesznek hátrányosak, hanem sok tekintetben hasznosak, igen világos és természetesen, ha figyelembe vesszük, hogy a vasárnapi munkaszünet a legnagyobb kultúrával rendelkező országokban van bevezetve s ott a munkakedv és munkabérek buzditólag hat nemcsak, hanem az erkölcsi nyereségtől eltekintve, számos közgazdasági előnyt is nyújt. Az angolok és amerikaiak a legnagyobb szigorral tartják meg a vasárnapi munkaszünetet s az angolok még a legerélyesebb, legerősebb, legábrándosabb munkások s a hetedik nap szünetét bőven kárpótolja náluk az az erély, melylyel hat napon át dolgoznak.

Sokszor el voltak mondva már e dolgok s ma csakis azért ismételtük, mert még sokan vannak, kik a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt bíztatlannal fogadják. Elvben ezen bíztatlanság is a munkaszünet mellett van és elismerik, hogy az emberiség munkálkodó részének igénye van egy szünnapra hetenként, de e mellett különféle aggodalmakat táplálnak, melyek közül legfontosabbak azok, hogy a munkások egy vasárnapi szünet által keresményében megrövidítetik; hogy iparunk versenyképessége szenvedni fog s végre, hogy a liberalizmus össze nem egyeztethető, hogy aki dolgozni akar, köteles legyen pihenni. E három ellenvetés azonban alaptalan.

A munkás keresménye nem lesz csökkenőbb, mert ha a vasárnapi szünet folytán valami érték elcsúszik, úgy csak a túlzott kereset káros hatásai enyhésnek el. Legfeljebb kevesebb ter-

metetik a szükséglet mértékén túl s ez által az áruknak értéken alól való elpazarlása kerültek el, mely végső elemzésében a munkás rovására megy. Epen oly tarthatatlan azon állítás, hogy iparunk versenyképessége fog szenvedni. Ha versenyképességről általában szólhatunk, akkor ez csak a jobb és szolidabb cikkekre vonatkozhatik, mert nálunk alacsonyabb értékű áruk tömeges előállítására nem fordul elő. Nem az áruk nagy tömegének vásárlásából várhatjuk mi a sikereket az ipar terén, hanem az áruk minőségétől és a kereskedelmi szervezetétől, mely az árusítást biztosítja és haipar-cikkeink valamely térről kizetnek, nem azért történik ez, mert az ipar-cikkeken hiány lenne, hanem azért, mert nem találtuk meg azok vevőit.

Legbádatabb azonban az az állítás, hogy a vasárnapi szünet illiberális lenne. Oly liberalizmus, melynek közpenege alatt mindenki akarata szerint cselekedhetik, nem létezik, mert akkor az államnak és a társadalomnak szét kellene málni. A liberalis államokban az egyik joga csak addig terjedhet, míg a másik jogát nem sérti: vagyis csak azt teheti mindenki, amivel másnak kárt nem okoz. Az emberek együttélése csak az egyesek önkorlátozása által lehetséges.

Ha feltételezzük, hogy a vasárnapi munkaszünet kívánatos jó, ami kétségtelen, akkor csak azon esetben mondhatna le erről bárki is, ha ez által B. nem kényszerítették, hogy a versenyben túl ne szűnyálják, lemondani. A vasárnapi szünet kötelezettsége tehát az általános érdekre van alapítva, mely előtt az emberek külön érdekeinek tisztulniuk kell, azért a vasárnapi munkaszünet ellen felhozott érzékeny példák nem találók. A gyakorlat sokkal jobban illusztrálja a törvények tartóhatóságát vagy rosszabbat, mint az erős képzelmek által alkotott példák.

A tegnap életbelépett törvény hivatalosan arra, hogy kitűzött gyakorlati célját elérje s hatással lesz még az oly ügyekre is, melyek a közönség elkerülhetetlen és folytonos igénybevételével a vasárnapi munkaszünet alól ki vannak véve.

Ha valami gáncsolni való a törvény rendelkezésében, akkor csak az az egyetlen az, hogy a dohány- és szivarárakat a szünet alól kivesszék.

Ha az állam azt akarja, hogy pol-

gárai a vasárnapot megünnepeljék, akkor monopoliumát nem szabad felhasználni arra, hogy a kincstár hasznáért a dohány- és szivarárak vasárnap is árujanak.

Miért annyira önző az állam, hogy mikor megtiltja mindenkinek, hogy ön-maga számára dolgozzék, akkor követeli, hogy a kincstár javára minden időben dolgozzanak a polgárok. Az állam e mindenhatósága sem nem méltányos sem nem igazságos.

Politikai hírek.

Szombaton. Van tehát végre egy meghatározott időpont a midőn a nagy Szilágyi Dezső kegyesen szót fogad a parlamentnek s bead egy rég sürgetett törvényjavaslatot. A ház szerdai ülésén tette ugyanis a kijelentést, hogy a legközelebbi szombaton a T. Ház asztalán lesz a Kuriának választási ügyekben való bíráskodásáról szóló törvényjavaslat. Mindenesetre öröndetes, hogy valahára még is csak testet ölt egy régi ígéret, ámde nem kell azt hinni, hogy a javaslat által minden garancia megadott arra, hogy most már a nemzet nyugodtabban tekintsen a vármegyei közigazgatás reformjának sorsa elé. Majd ha Szapáry beadja a tisztviselők fegyelméi és szolgálati viszonyaik rendezéséről szóló törvénytervezetet — akkor majd reprodukálni fogunk egy politikai regét holmi teljesíttelen kormányigéretekről.

Az országgyűlés feloszlata. Budapestről arról értesítettek, hogy Tejérváry és Szögyény miniszterek Bécsbe utaztak. Utjokhoz azon kombinációt fűzik, hogy magukkal hozzák a királynak a parlamentet feloszlató kéziratát.

A T. Ház.

— Saját tudósításunk. —

Bpest, jul. 16

A közigazgatási törvényjavaslat részletes vitája ma is csak a czimkérdesnél maradt. A függetlenségi párt nem fog beleunni s ha a kormánynak úgy tetszik folytathatják bátran egészen a jövő választásig. Már pedig ez aligha tetszik a kormánynak s főképp Szapáry miniszterelnöknek, a ki ez egyszer gög-jével és makacsságával egyaránt felsült.

Első szónok volt Dobay Antal, ki a czimnél tartott beszéde után kijelenté, hogy pártolja br. Prónay Dezső határozati javaslatát.

Dobay után Eötvös Károly szolt a tör-

vénnyavaslat cziméhez s nagy hatás mellett indokolta, hogy a czimet nem tartja elfogadhatónak. Ezután Eötvös alkalmat vett magának arra, hogy válaszoljon egy, a miniszterelnöknek rávonatkozó nyilatkozatára.

A miniszterelnök egyenes kihívást intézett hozzá a vicinális vasutakra vonatkozó adatok előterjesztése iránt s ezzel kapcsolatban adatokat kért a „Lloyd” állítólagos szubvencionálása tekintetében. Hogy a nemet lap szubvenciója a szó szoros értelmében kap, azt ő nem is állította, hanem igenis állította azt, hogy hirdetések formájában részben kormánysegélyezésben.

Szapáry miniszter kitérő választ adott Eötvösnek és rányomta a hibát a hirdetést kibocsátó hatóságra. Eötvöstől pedig azt „várta el”, hogy terjeszsen be részletes adatokat a „Lloyd” czimű német lap szubvencionálásáról.

Erre Eötvös azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy hát mije ő neki?

Most Kubinyi Géza képviselő ur hirtelen egyet gondolt és a következő gorombaságot vágta Eötvöshez:

— Rágalmazója!

Eötvös kész volt a felelettel:

— A ki azt mondta, hogy rágalmazója, az nem tisztességes ember. Kérek elégtételt!

Ekkor roppant zaj szakította félbe a vitát. Elnök hosszasan csengett s végre a zaj csillapultával Kubinyi jelentkezett, hogy ő szözlött közbe.

Az elnök Kubinyit természetesen rendutasította s midőn Eötvös kijelenté, hogy megnyugszik az elnöki rendutasításon, a kormányparti oldal hangosan nevetélni kezdett. Eötvös találon szözlött át a vighangulatu mámelukokhoz:

— Csak röhögjenek!

A személyes affaire ugyéződött, hogy Kubinyi kijelenté, miszerint ő abban a téves hitben volt, hogy Eötvös a köztisztviselőket sértgeti s azért szözlött közbe, mert ő is köztisztviselő volt. Végül bocsánatot kért Eötvöstől a sértő kifejezésért.

Ez ülés alatt a miniszterelnök ur fiktogtatta vitázását.

Eötvösnek azon megjegyzésére, hogy midőn őt a köztisztviselők teljesítése közben sérelem éri, a pártot teszi felelőssé: Szapáry kijelenté, hogy ő „cselekedeteikért” mindig elvállja a felelősséget.

A miniszterelnök e vitéz nyilatkozatát a többség nagy zajjal éljenzte. Eötvös pedig újból biztosította a kegyelmes urat, hogy a függetlenségi pártot megijeszteni nem lehet és az kötelességét minden fenyegetés dacára is teljesíteni fogja.

Eötvösnek volt még elintézni valója

Baross miniszterrel is, a kinek tudtára adta, hogy a vicinális vasutaknál gyakran vissza-élelt követnek el. Felhozta, hogy a pozsonyszombathelyi vasutnál vasmegye főispánja Radó Kálmán is szerepel. — A kormány mindenképp úgy akart, hogy e kényes ügyet a személyes affairek mezéjére játassa át, de Eötvös előrelátásán és nagy tehetségén kifogni nem lehetett. Végre is a kérdés ott feneklett meg, hogy Baross adatokat kért Eötvöstől, mire Eötvös kijelenté, hogyha a kormány parlamenti vizsgáló bizottságot küld ki, akkor igen is szolgál adataival.

Ezután folytatták a czim vitát. Szent-drey Gerzson beszélt, majd Thaly Kálmán szözlött a függetlenségi párt lelkes tüntetése mellett; végül Madarász József tartott beszédet a czim ellen.

A kormánypart sajtóságos kábulatba esve hallgat, hallgat és hallgat. Nem akad egy ember, a ki a kormány álláspontját védelmezni tudja, de olyan sem a kinek kedve volna egy veszendő ügyet védelmezni.

Politika — séta közben.

Budapest, jun. 16.

A kormány eldobta a keztyűt, az ellenzék fölvetette azt és folytatja is a harcot.

Előrelátható volt, hogy az ellenzék obstrukcióját a kormány nem bírja ki. Be kell, hogy adja a derekát, minél előbb.

A képviselőházban elszámoltatták magukat azok, a kik a jelenségekből azt következtették, hogy az országgyűlést legalább ennek a hónapnak a végeig nem oszlatják fel.

A kormány elnöke, Szapáry Gyula gr. Tisza Kálmán, Tisza István és a kormánypart oszlopai szerdán estén, jó későn, fenhangon tárgyalták ezt a dolgot a városi-gebben, séta közben.

Beszélgésük folyamán kistült, hogy főlösegek volt Szilágyinak kijelentenie a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslat benyújtása idejét. Ha minden úgy lesz, a hogy Szapáry emlegette társalgás közben, Tisza Kálmán ravasz fejbolintásai kíséretében, akkor a t. ház szombaton szönlékl hozzájárul a törvényjavaslatához, mert a t. házban nem lesznek honatyák, nem lesz senki.

A kormányra nézve olyan súlyos vágás az ellenzék nyakassága, hogy Szapáry a legvégsőre is elhatározta magát s ennek nem késett kifejezését is adni: „Holnapután, azaz pénteken, e hó 17-én az országgyűlést feloszlatja”.

Hogy a kormány tagjai közül kik pártolják Szapáryt a parlament feloszlásában,

dalmában öntéstét marcangolta szét, hogy kihulló vére árán megváltsa a világot!

Egy élet titka.

Wood asszonytól.

Az „Ellenzék” számára fordította AMICA.

ELSŐ RÉSZ.

V.

A Gwinn kisasszony látogatása.

(Folytatás.)

(12)

— Igen — volt a válasz, s Ausztin örült, hogy az nem a fiatalabbik Hunter volt. — Gwinn kisasszony, azt hiszem, hogy a főnökömnek szüksége van reám.

— Én nem tartóztatlak vissza tőle. — Arra a kérdésre melyet hozzád kívánok intézni egy mondatban megmondhatod a választ, Clay Ausztin, mióta Londonban vagy láttad-e?

— Kérem, engedje, hogy előbb egy pillanatra távozzam, — szakította félbe Ausztin, sorsában megadva magát — csak egy pár szót mondok magyarázatul Hunter urnak.

Kiment a szobából, s betette az ajtót maga után. Hunter ur az udvarra nyíló külső ajtó előtt állott. — Ausztin sietségében megfogadta a karját.

— Kérem, keresse meg Henry urat — suttogá. Bár hol találja — tartóztassa vissza — nehogy ide jöjjön — mig ez a — ez az asszony el nem megy. Mondja meg neki, hogy Gwinn kisasszony van itten.

— Ki? — Mit mondott? — kiáltá Hunter ur Ausztinra bámulva.

— Gwinn kisasszony, az aki oly különösen támadta meg Henry urat. — Ő.

E pillanatban Gwinn kisasszony nyitotta ki az ajtót, s ki nézett rájuk. — Hun-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZAJA.

1891. Július 17.

Leányom emlékkönyvébe.

Világba lépsz! két szó csak, és talán Hogy mit jelent, még föl sem foghatsz, Jelenti az utolsó iskolát, Mely bőven ad öröme bánatot.

Mert a világnak egy nagy könyve van, Nehéz tanulságokkal van tele; Tanulhatsz híven szorgalmasan: Idő lejár, s nem végezel vele.

E nagy könyv: az élettapasztalás. Minden betűje egy egy élet ér. Olvasd belőle, — ott áll ám ez is: Nem bölcsésk, — léháké a kenyér!

Nem az erőské a diadal, A pályábról nem gyorsaknál terem; Erény, becsület itt szenved, bukk, Megéjti azt kelepce, tör, verem.

S ha más tanít e könyv tenéked is, Mint a mit én hirdetem szüntelen, S az új tanok miatt szived sajg: — A régihez ne légy te hűtelen!

Az élet így megy; régen így van ez, S aligha változik, mig ember él, Meg kell azért nyugodni sorsodon, Jó tetteidért habár szívtok nyérél

Tűrj, légy lemondó! Mindent vesztethel; Leleked derűje hogy ha megmarad: Megnyerted itt alant az életet, S kivívtad ott fenn is jutalmadat.

HOMOLYA ISTVÁN.

Uti táskából.

Irta: ENDRŐDISÁNDOR.

IV.

Berlin.

Egy huzamban nyargaltunk Berlinig, s az utipertől, köszöntéstől valóságos ké-ményseprökké fekededve szálltunk le a gyorsvonatról.

Husz év előtt jártam itt utolszor. Azóta nagyot fordult a világ. Alig ismertem a német fővárosra, alig tudtam magamat benne tájékozni, pedig hajdanában egy egész évig koptattam a kövezetét.

Husz év! mi minden történt azóta? Mily óriási váltakozásokon ment keresztül a népek története! mily hatalmas lett a porosz s milyen világvárossá Berlin! Jóformán még a levegő színe sem ugyanaz, miat husz év előtt. Vagy csak én öregedtem meg annyira, hogy így képelem?

Annyi bizonyos, hogy Berlin — megfiatalodott.

Mint az örvény: nyeli el az idegent ez az örült forgalom, ez a hajszás, lármás, roháló, dülködő élet. A hetvenöt millió márkába került s viaduktokra épített Stadt-bahn egymás mellett szaladó négyes sín-hálózatán átlag minden öt perczben két-három vonat vágat keresztül — és mindez oly simán, oly könnyedén történik — semmi csöngetés, semmi kiabálás, — csak azt látod, hogy egy vonat berobogott, néhány száz ember felszállt rá s továbbáldott. Valóban egy berlini ember halálra kacaghatja

magát, mikor a budapesti központi pályaház étermébe vonatindulás előtt beállit a portás s elkezd kiabálni a jelzett irány majdnem összes állomásainak nevét:

— Kelenföld, Tárnok, Tétény, Martonvásár, Nyék, Székesfehérvár, Siófok, Kani-za stb.

Ott nincs ilyesmire semmi szükség, mindenki hozzá van nevelve az utazáshoz, mindenki számba tartja a szabályzatokat, a menetrendet, az időt s mindenki beleyakorolja magát a sietségbe, mert mindenkinek dolga van.

Sokat láttam Berlinben, aminek husz év előtt még csak árnyékával sem találkoztam. Ha visszagondolok azokra az időkre, úgy rémlik előttem, mintha akkor mindent nehezkesnek találtam volna. De ezt a nehezkes északi fajt azóta az önszorgalmából teremtet s a rohamos fejlődésnek indult ipar és kereskedelem rendkívül mozgékonyá, fűrgévé tette.

Egy igen izmos, — kövér siheder, a ki sokáig hevert kényelmesen és lustán a Sprée partjain, de egyszerre csak megunt a déli ég alá való dolce far niente, föluggott, kitörülte szeméből a lomhaság félálmát és futni kezdett.

Összevissza csatangoltam a várost, mely azóta rengeteg arányokban terjedt s fejlődött. Mindenütt pezsgő, eleven, nagyvilági élet. A szem belekaprázik az ipar csodáiba, az üzletek fényébe s a forgalom zaja úgy hat rád, mint az oceán harsogása. A mi azonban engem leginkább meglepett, az egy hódító ha-

lalom feltűnése itt, — az izlésé. Már azt nyugodt lélekkel mondhatom, hogy a francia-porosz háború előtt az izlésnek épen nem volt otthona Berlin, elzárkóztak előle, mert abban is a francziát gyűlölték.

Páris ostroma azonban fölégette a sorompókat s a parasztok szemét is felnyitotta, — és kezdtek a francziát úgy gyűlölni, hogy tanultak tőle. Azóta produktumaiak rengeteg tömege keccsel és izléssel jelenik meg a világpiacra s szinte előre látható, hogy ez lesz az a második fegyver, mellyel még egyszer megverik a francziákat.

Felmentem a Siegesdenkmal tetejére, melyet a halás haza emelt két millió márkáért az 1864-ben, 66-ban és 70-71-ben küzdő diadalmas porosz hadseregnek. Innen végig lehet látni egész Berlinen, a világvárossá fejlődött, bűszke, gögőrs Berlinen. De a góg sohasem volt hatalmas, annál kevésbé van hivatva arra, hogy a világot vezesse. E diadal jelvény ormán állva, a fölöttem lebegő rengeteg arányu bronz anygal kiterjesztett szárnyai árnyat hullattak homlokomra s nem lelkesedtem, hanem borongtam.

„Mit adtal te az emberiségnek, észak gögős népe, mit a történelemnek? Geografiai változásokat egypár száz ezer ember életének árán; katonai államát szerveztet magadat, hogy féljenek tőled, pedig az emberiségnek szeretetre van szüksége. Bűszke diadaloszlopon eszembe sem jut, hogy tapasztaljak győzelmeidhez, de Paris felé villan tekintetem s lelkesedéssel üdvözlöm azt az általad legyőzött nemzetet, mely nagy forra-

biztosan nem tudni. Csak a miniszterelnök egynehányszor elmondta társalgás közben, hogy miniszterai közül nem egy lesz, a ki nem hajlandó a dologba belemenni.

Hiába, nem csak a falaknak, hanem a Stepania-ut fának is van füle!

— F.

Ugron Gábor interpellációja.

— A fiumei katonai kiscsapatás tárgyában —

A képviselőház szerdai ülésén Ugron Gábor mint tegnap már említett interpellációt intézett a miniszterelnökhez a fiumei katonai kiscsapatások miatt. Az interpellációt követelő nagyérdemű beszédrel okolta meg:

Azok után, a miket Horánszky elmondott, a kérdés közjogi részével nem foglalkozik.

Az a tényleges, — ugymond — mely Fiumében épen akkor történt, midőn felső urunk, királyunk ott látogatást tett, történt akkép, hogy a ténylegesekben a 79. számú Jellasics ezred segédkezett és a horvát túlsó hazafiak igényeit nemcsak a horvát polgárok, de a Jellasics-ezred katonái is azután hangzottak, annak megfelelőleg lármáztak, botrányokat csináltak s azokat, a kik magyarok merték élni a hazájuk nyelvén üdvözölni a magyar királyt, bántalmazták. (Nyugtalan-ság a szélső baloldalon.)

Ha nem a hadsereg fegyelme alatt álló emberek, hanem idegen ország területén, idegen emberek között volna el magyar polgárokkal szemben hasonló, a magyar nemzet egész tekintélyével és hatalmával kellett volna úgy, mint az angolok szokták, elégtételt szerezni a megbántott magyar polgároknak. (Igaz! Ugy van! Zajos helyeslés a szélső balon.)

Magyarország törvényes rendje az, hogy a magyar polgár Magyarországon jogában senki által ne háborítassék; hogy Fiume Magyarországhoz tartozik; akár fennáll rá nézve Horvátország igénye, akár nem, s Szent István koránál, Magyarországnak kiegészítő része és a magyar állami hatalom alá helyezett terület. (Igaz! Ugy van! Zajos helyeslés a szélső balon.)

A miniszterelnök ur, a ki akkor ő felsége kíséretében volt, a kinek, mint a kormány fejének, a legfőbb állami poliziális hatalmat is kell kezelnie, a kinek akkor óvatosságnak és ébernek kell lennie, a midőn nemcsak a saját személyéről, nem csak saját tekintélyéről, de a Magyarországot személyesítő, uralkodó, a magyar király tekintélyéről is van szó, mert bocsánatot kérek, valóságos lázadás az a magyar király tekintélye és a magyar király iránt való tisztelettel szemben, midőn katonák magyar polgárokat azért mernek üldözni, mert „éljen” szóval üdvözölni a királyt (Ugy van! Ugy van! Éljen tetszés a szélső balon.) a miniszterelnök ur bizonyosan kell, hogy tudomást szerzett legyen a történetekről.

Ha tudomást szerzett, akkor felteszem, hogy haladéktól nélkülözte a nemzet tekintélyének érvényét szerző és ha nem szerzett tudomást, akkor alárendelt közegei: Fiume kormányzója és az alá rendelt közegei nem teljesítették a maguk hivatását. Mert az ak mégis különös, hogy Magyarország törvényhozása és talán még kormányja is a fiumei rendőrségnek hivatalos jelentéséből, mely a hírlapokba került, kell, hogy megtudja azt, hogy a királyt Fiumében való időzése alkalmából mely botrányok történtek s e botrányok kik által rendezettek. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Megbotránkoztató rám nézve különösen az, ha ez igaz, hogy egy tiszt többször ténylegesen

ben ténylegesen részt vett és a legénységet, midőn az hozzája fordult, mindig bántotta és bántotta.

Mi ennek a következménye, t. ház? Az, hogy a mi külső ellenségeink akként gondolkodnak: Magyarország belsőleg nincs konsolidálva, mert csak belsőleg megrendült államoknak katonasága teszi azt, hogy politikai ténylegekben vesz részt. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Csak belsőleg megrendült államnak katonasága lázad fel az államhatalom ellen. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) Belső ellenségeink pedig ekkép gondolkodnak: Ezek az okos tiszt urak, ezek a katonák, a kik a határvidékekről vannak toborozva, a magyarokkal szemben ekként bizonyosan nem jártak volna el, hogy ha felsőbb helyről elnézésre nem számíthatnának, (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

T. ház, husz napja mult el annak, hogy ezek a botrányok Fiumében történtek, alkalom lett volna a fetsőbb katonai körök elégedetlenségének és rosszaságának leghatékonyabb kifejezésére: ha rövid idő alatt, husz napon belül azt a 79. számú ezredet onnan Fiuméből kiűzték volna, egy másik helyre, a hol kevésbé ártalmas. (Felkiáltások: Bácsba!)

De semmi sem történt; a magyar nemzet inzultusért a katonai hatóságok nekünk semmi elégtételt nem adtak. (Ugy van! a szélső balon.) És most eszembe jut, mily könnyelmű volt a törvényhozás 1879-ben, midőn a beszállásokról törvényre vonatkozólag az 1867. XIII. törvények 13. §-ában a nemzet számára fenntartott beszállásokról jogról lemondott és azt a katonai hatóságoknak engedte át; mert ha a nemzet most jogával bírta, azt az ezredet saját erejénél és hatalmával fogva kiharcolta volna Fiuméből és oda rendeli, a hol annak elhelyezését észlezték tartja. (Elénk helyeslés a szélső balon.) Ime a közjogi megalkulásnak még csekély esetben is keserű következményei miképp termek meg mérges gyümölcseit. (Ugy van! a szélső balon.)

Midőn e kérdésben interpellációt intézek, lehetetlen, hogy föl ne olvassam a rendőrség hivatalos jelentésének egy passzusát, a mely szerint egy Úlász névű százados, a ki többször tevékeny részt vett a ténylegekben, a vendéglő előtt egy ezredorvoshoz ekként szól: „Ich möchte auf meine Verantwortung eine Truppe Soldaten ausrücken lassen, um die Kerle nieder zu pfeifen.“ (Mozgás.)

T. ház! A nép verejtékéből tartják a katonaságot: arra tartják, hogy a nép szabadságát, biztonságát védelmezzék, de nem arra, hogy a népet lövessék. (Ugy van! balfelől.) Ha a rendőrség jelentése a valóságnak megfelelő úgy az a tiszt, a ki ilyen nyilatkozatot tett tenni, nem érdemi meg, hogy a kardot egy óráig is viselje. (Zajos helyeslés a szélső balon.); azt a hadsereg köréből ki kell tűzni (Elénk helyeslés a szélső balon.); mert az nem katonatiszt, abban az emberben nem katonai vitézség és lovagiaság van, a ki fegyvertelen néppel szemben fegyvert akar használni, hanem az hóhér. (Hosszantartó zajos helyeslés a szélső baloldalon.)

T. ház! Ha a hadseregnek tagjai a népek lelővételéről szabadon és büntetlenül beszélnek, — ma ugyan csak a szegényebb osztályban szemben, mely Fiumének egyik részében van, — ki áll jót, hogy holnap, midőn ők az alkotmány védelmére velünk együtt kivonulnak, nem fogják e ugyazt hazogtatni?

Láttuk mi mára caesarismus teremtményeit, miként puskázták le a népek képviselőit; de épen azért, midőn ilyen esetek fordulnak elő, a nemzet törvényhozásának a maga méltóságát megillető egész szigorral kell fellépnie, hogy az ilyen katonai erőszakot, a kik által a közös hadsereg vezetői körére befolyást gyakorol, követelni kell a nemzet

számára az elégtételt, követelni kell a bűnök megbüntetését! (Elénk helyeslés a szélső balon.) Van szerencsém a t. miniszterelnök urhoz a következő interpellációt intézni: (Olvasa.)

Tekintve, hogy a hadseregnek hivatása a belső békét és a törvényes rendet megőrizni nem pedig a békét zavarni és törvényes rendet megváltoztatni;

tekintve, hogy a hadsereg szolgálatában álló tiszta el van tiltva minden politikai tényleg;

tekintve, hogy a katonaság fegyelmetlensége megingatja a belső konsolidációjukba vetett hitet, bántja a hazai külső és belső ellenségeit és a nemzetiségek népeinek téves felfogására nyújt alkalmat,

Kérem a miniszterelnök urat:

Van-e tudomása arról, hogy ő felsége Fiumében való időzése alkalmával a 79. gyalogezred legénysége, még tisztje is, megfélekedve a felség iránti tiszteletéről politikai ténylegekben kiscsapató módon részt vett?

Ha nincs tudomása szándékozik-e hivatalos értesítéseket beszerezni?

Ha volt is, van is tudomása: mit tett azon célból, hogy a kihágás katonai részesei megbüntetésének és az ezred meglazult fegyelme szilárd kézzel, habozás nélkül helyreállítsák?

Külföldi helyzet.

Az európai sajtónak a német császár angolországi látogatásához fűzött epilógjai megfelelnek ama benyomásoknak, melyeket a vendég rokonszenves fogadtatásáról hozott jelentések keltezték.

Ama megnyugtató tudat fontosságáról, hogy Angolország a harmas-szövetség pártja állott, nemcsak a szokásos miniszteri tárlatkozások fognak gondoskodni. A „Gazetta Piemontese” jelentette a napokban, hogy Caprivi, Rudini marquis és Salisbury találkozó fognak Londonban, és e hirt a „Tribuna” azzal a hozzáadással erősítette meg, hogy gróf Kálnoky is összejö ugyanott a három államfővel.

Továbbá híre jár, hogy a német császárt, ki szeptemberben királyunkat Bécsben meglátogatta, Caprivi birodalmi kancellár is elkíséri. Az a londoni hír, hogy Hatfieldben jegyzőkönyvet írtak alá, mely Angolország érdekeinek azonosságát a harmas-szövetséggel konstataja, még megerősítésre vár; lényegében összhangban állana a „Vossische Zeitung” távirati jelentésével, mely szerint az akkor Hatfieldben időző német császárhoz egy futár Londonból sürgősen hozott, mire a császár hosszabb konferált Salisburyvel Marchall államtitkár jelenlétében.

Egyébként a „Times” nyak ok nélkül fejezi ki azt a véleményét, mely szerint különösnek tartja, hogy csudálkozni lehet azon, ha Angolország helyesli a status quo politikáját.

Ha Oroszországot megnyugtatta az, hogy Angolország nem csatlakozott a harmas-szövetséghez, akkor ez oly felfedezés, mely a gyakorlati politikusok előtt épp oly nagy értékelést bír, mint Anna királyné halálának felfedezése.

Angolország a világba megrázása által nem nyert semmit, de elveszíthet mindent. Még azoknak is, kik rossz szemmel nézik a német császár látogatását, be kell látni, hogy a status quo fenntartására alapított politika csak akkor vezethet háborúra, ha valaki megkísérli a kontinensnek fennálló területi beosztást megváltoztatni.

A szövetséges hatalmak ily kísérlete nemcsak a közvélemény áramlatát módosítja, de aláássa a szövetség alapelveit is.

Kedélyfejlesztés a leányiskolákban.

— Két cikk —

A budapesti törvényeszk előtt a napokban egy 19 éves ifjú leány állott kétszeri lopás s többrendbeli csalás bűnével vádolva. A vádlottan nem az volt az érdekesebb, hogy különben szabálytalan vonásait szemrevaló összhang tette kellemessé, hanem az, hogy e szerencsétlen ifjú lány 10 évig járt alsó- és felsőiskolákat s ezelőtt két évvel lépett ki az ipariskola 2-od évi tanfolyamáról. Két év alatt a süllyedés legalsó fokát is elérte. És a filantrop olvasó előtt nem azon körülmény tűnt föl e leány sorsában legszomorubb, hogy a pária, gyámjai lelkiismeretlenségének áldozata, hanem az, hogy 10 évi iskolai élet, a természeti hajlamok e hatalmas szabályozója 10 év alatt nem birt annyit hatást gyakorolni egy ifjú lélekre, hogy undort keltsen benne a mocsk iránt s két év elegendő volt arra, hogy egy nemessebb célra teremtett alakra letépje a becsület utolsó foszlányát is.

Nem tagadom, hogy a természeti hajlamok nagyon sok esetben oly mélyen gyökereznek az emberben, hogy azokkal szemben alig van foganatja a nevelés áldásának; azt sem tagadom, hogy a gyermeki lélek a következtelenség benyomásait a szülő házánál nyeri s az iskolai nevelés sikere nagyban függ attól, hogy minő arányban áll segítség az otthon; de ha ezeket nem tagadom, azt meg határozottan állítom, hogy az előbb említett szomorú jelenet számtalan megújulásnak okát fűrkészve, súlyos vád nehezedik az iskolákra, mint a melyeknek jelenlegi nevelési irányja s a női hivatásérzetnek sokszor nem fejlesztésére, hanem bontására szolgál.

Nevelésként a mai leányiskolák? E kérdésre szülő feleletben lehet, hogy durva leszek, de nem igaztalan. Van tanterv, még pedig fatális, pontos, nagy elméjű szakferfiak egész raja tölti be annak pontjait oly lelkiismeretesen, hogy a betűmód orthodoxy heber is tanulhatna tőlük. Szóval a közoktatás gépe a legkétségtelensebben forog. Fájdalom e gép, működésének eredményében hasonlít a gépgyári gépekhez, melyek segítségével szintén gépeket állítanak elő. Nem állítanak ezt, ha a tapasztalat nem arról győztet volna meg, hogy a jelen nevelési rendszer mellett a leányiskolákban kiképzett leányok száma bosszantóan tudakos nő s rengeteg számú — viaszba.

Éltes nőktől hallom lépten-nyomon a panaszt, hogy a mai fiatal lányok nem tudnak egyebet, csak névetni, mindenre csak névetni. Bocsánat, tisztelt éltess asszonyok, állítsuk — ha szabad őszintének lennem, — nem felel meg mindennek a valóságnak. Én látom olyan fiatal lányokat, kik akkora érzékenységgel tanultak, hogy azért sirtak, mert józanessé edes anyjuk nem csináltatta elég szűkre a ruhájuk derekát. És tessék elhinni, hogy ez nem egyetlen eset. Jól mondják, hogy a mai kor a tulságok kora. Meglátszik ez különösen a nőknél, kiknek természete különben is több-kevesebb hajlammal bír a tulságok iránt. És ha a hajdon leányok egyik csoportjánál a léhaságnak ama különös neme tapasztalható, mely a kedélyi élet minden legkisebb mozzanatának nevetéssel adja jelét van olyan csoport is, melynek ellenkezőjét, a szentimentalizmusnak nevetésgépező torzult szélsőségét láthatjuk. Az pedig természetes, hogy egyik sem egészséges állapot, mert a mily veszedelmes a családi és társadalmi életre a női kedély (társaság, másfelől ép oly bontó arra a körre, a nőnek feltétlen hatása van, a kedély tulterelése.

Ki tudná kiszámítani a kárt, mit pl. egy olyan fiatal asszony okoz a társadalomnak,

Jól van uram.

Midőn e dolgról először beszéltek, úgy emlékezem mint ha ő azt mondta volna, hogy Gwinn kisasszony nem ösmeri a testvéremet mint Hunter urat.

Ez tény mondá Ausztin. Mert ha tudná azóta rég a nyomában volna.

— Ő ma reggel engemet jött meglátogatni, nem is gyanítva, hogy itt találkozzunk vele.

— Ah! — jobb lesz ezt a látogatást titokban tartani — mondá Hunter ur amint távozott.

Ausztin pedig azt gondolta, hogy sokkal jobb volna épen az ellenkezőt tenni. Ő megmondta volna Henry urnak, s reá hagyta volna, hogy Gwinn kisasszonyt felkeresse, vagy ne keresse, a hogy neki tetszik.

Egy hirtelen való találkozás az irodában, vagy annyi ember füle hallatára az udvaron, nem volt kíváncsi, de Ausztin szükségének gondolta, hogy Hunter ur, most már midőn Gwinn kisasszonyt keresi, világosítsa fel, és győzzék meg arról, hogy nem ő az, akire gyanakszik és akit üldöz, az az, ha ugyan képes azt tenni. Azonban, a saját meggyőződése ellen képtelen volt a Hunter ur indítványát elfogadni.

Ausztin folytatta munkáját.

Az agya és az ujjai e tervvel voltak elfoglalva, midőn egy két kerekű kocsit látott az udvarban hajtani.

Sir Wilson Mihály, a nagy mérnök tilt benne.

Hunter Henry ur sietett elibe az udvarról kezét szorították s együtt mentek egy privát szobába.

Néhány perc múlva Henry ur Ausztinhoz jött.

(Folyt. köv.)

ki a feltűnni vágyásra, a tetszésre, a házra, a nyilvános szerepelésre, a tetszésre szűk ruhák készítésére nagyobb gondot fordít, mint gyermekei jövőjére? De tudná azt a kárt kiszámítani, a mit egy édesgős kedélyű nő okoz, ki érzélgős affektívul megmérgezi ifjú környezetének lelét, beteges teszi gyermekeinek fantáziáját? Amikor szélhámosok, gigerik, cicomázó fajták érzéktelen, áres szívű hölgyecskéket kerülni ki a torzformáló női kezek alól, emitt a kétségbeesés, a téboly, az ügyilenség, a kárikának szomorú alakjai özönlnek az utcákra s a két téves irányú nevelés következtében lesz a társadalmi élet magasztalása egy óriási — paróka.

Mert hát szomorú tapasztalat, hogy a mai gyermeknevelő nők között igen nagy azoknak száma, kik e két tulság körében ponganak, s mikor én ezt kimondom, kezdnek sem akarok támadást intézni a nők ellen, a legélesebben elitélem azokat, a kik e mindig kisebb csoport gyöngességét fölhasználják az egész női nemmel szemben, a leány élelmez gyártására. Általános ítélet az anomáliáról nem vonhatunk le, a mig typhus létezik s a mig a földkerekségen Götternek, vagy Cordeliának egyetlen hasonmása akadunk, addig a nőiség mintaképe ez marad s a Kerké undorító élete csupán bomlás a női természet világában.

No, már most az a kérdés, hogyha mégis ez anomalia száma annyira megnőtt, hogy már már külön fajként osztályozhatók, hol lesz menedéke a még alig üdülő nemzedéknek, melynek azon nevelésből, mit az otthon nyújt, hiányzik az egészséges elem?

Mielőtt e kérdésre felelnék, egy egyszerű képet tárok önök elé. Csaknem mindenhol melengtet az álmadozó, a nem egyen magába mélyedt gyermek. Fájdalom, az otthon csöndjében volt valami megdöbbentő, mint van a feketén borongó felhőkön, melyek sötétje feléles villámokat rejteget. Édes apa egy fölvilágosodott, házját és annak szabadságát a rajongásig imádó leány egész életét egy nagy eszmé imádatára adozza s mikor ifjúsága tovaröppent s kizáratos almaid szétrobbant a valóság, midőn nyomorral küzdő szegény ember lett, ki ritkán szerző egy életen keresztül a konyrát 16 tagból álló családjának. Nála is be következett az a mi beszokott körökben olyan embereknek, kik mert igen nagy reményük volt, igen nagyot is csalódtak. Sőt élet filozophia, keserű megítélés a gondviselés intézkedéseinek. És az anya, a befelőlőző nő még csak nem is vigasztalható. Az ő mesés csapások alatt megtört szívű kolt könnyek közt ringatta nehéz bánatát. Mivé lett volna a gyermekek, ha e kámbanatos kedély rányomta volna képét fogékony lelkükre, ha nem lett volna valami elensúlyozó erő, mely kiűrhözhetetlen véste a emlékeit a gazdag gyermeki kedélybe?

De volt egy hely, mely megmenteni nyújtott. És az a hely szent volt: az iskolai egykori pajtások vidor arca feledteté a szomorú otthon. Kipróbált jellem, nagy képzettség emberek vezették a tapintat csodávarázsával, a szívnek teljes jóságával az ifjú nemzedéket s ha annyit mondtam róla, aként következik, hogy tekintettel a növekedő előtt nem aféle fenyegetéssel tartották, hogy „kicsapatlak, ha nem kösszöm”. A jóság személyök iránti tisztelet a nélkül is lettette a tanítványok fejeit a kalapot. Fájdalom! ez nincs mindenütt így, mert e tisztelhet személy is kell, ki azt megérdemli. A személtékek helyett többre becsülték a bántó mosolyt, a magára vont vállakra való pöffeszkedés helyett többre a jóság leereszkedést, az alattomos hírlapi cikkek helyett vagy cselező tanácsok iránti méltóságot. Tudták ők jól, hogy a vaskeletű már a gyermekek is leélelnek s a min emberi léleknek — még ha professzor is — ma már egyetlen törvénye a humanizmus!

És kérem, különös! Soha egynek sem jutott eszébe, hogy néma jelekkel tanítvány deklinálót! Mintha félték volna, hogy e néma értekezésnek az értekezés hangos bűbe az eredménye! Szakadatlan gyakorlati állá vezették be a tanítványokat a nyelv tanulmába, hogy hogy a tanítvány e szellem hatása alatt önként s jó akarattal tanult elméletet! Mindenekelőtt pedig különös gondot fordítottak azokra a tárgyra, melyek kell tapintattal tanítva az ifjú kedélyt a legelőszosabban fejlesztik!

(Vége köv.)

Tanügy.

Felvétel a képezdében.

A dóvai áll, tanítóképzés felvétetik minden oly ép testű növendék, a ki 15-ik életévét már betöltötte s a gymnasium, reál, vagy polgári iskola 4. osztályát jól sikerrel elvégző, arról nyilvánvaló iskolai bizonyítványt tud felmutatni, azoknak, kik bizonyítványt felmutatni nem tudnak, felvételt vígyunk kell tenni a magyar nyelv, számtan, földrajz és történelemből s legalább annyi készütséget kell felmutatni e tárgyakból, mint a középiskola 4. osztályában. Feladatnyavók a képezdét igazgató tanácsok által kinevezendők s felszorelendők: a) keresztlevéllel, b) orvosi iskolai bizonyítvánnyal, végül d) egy szülői vagy gyámj nyilatkozattal arról, hogy a szülő (gyám) felvett növendéket anyagi szükségleteit fedezni fogja. Azok, a kik külön meg pénzbeli segélyben is kívánnak részesülni, kötelesek vagyni állásukat feltüntetni a könyvi kivonatot, illetőleg szegénységi bizonyítványt is csatolni.

Az így felszerelt feladatnyavók folyó évtől szept. 20-ig, mint zárapig előírtakhoz küldendők a képezdében beérkező lakása és utolsó post.

ter ar sietve ment el a testvérét felkeresni.

— Ausztin vissza tért a szobába.

Gwinn kisasszony betette az ajtót utánna midőn bent volt, s a kilincsen tartotta az egyik kezét. — Nem állt le, szembe állott Ausztinnal, — kit a másik kezével megfogott.

— Mióta Londonba jöttél, láttad-e az ellenséget? — azt az embert akit a homok aknában való haláltól megmentettél? Fiu? válaszolj nekem igazán.

Ausztin hallgatott, nem tudva, hogy mit kellene tennie; ha vajjon ilyen esetben a tagadás nem volna-e indokolható és menthető. De habozásával elrontotta a dolgot, mert Gwinn kisasszony helyesen értelmezte azt.

— Szükségtelen szölanod — mondá. Látom az arezodból, hogy láttad. Hol találom meg?

— Gwinn kisasszony, igaz hogy láttam azt az urat, de többet nem mondhatok felőle.

Gwinn kisasszony áthatóan nézett rá.

— Nem tudsz vagy nem akarsz többet mondani? Melyikhez tartasz magam?

— Nem akarok többet mondani. Bocsánats meg ezen elismerésemnek a látszólagos udvariasságát; de úgy érzem, hogy nem szabad a kíváncsiságot teljesítenem mert ha azt tenném, hibát követnék el.

— Magyarázd ki magad, mit értesz a „hiba” alatt.

— Először is azt hiszem, hogy kegyed azt az illetőt tévedésben volt. Én nem hiszem, hogy ő az lett volna akinek gondolta. Másodszor, még abban az esetben is, ha az lett volna, nem az én dolgom érintkezésbe hozni kegyedet vele, és az által valószínűleg újabb, az előbbihez hasonló heves kitérésre adni alkalmat.

Szünet állott be. Gwinn kisasszony felvetette a fát, s összehajlította a lábait.

kal, izgatott arccal, önmérséklés utáp küzdve nézett rá.

— Te tudod, hogy ő ki, és hol lakik?

— Mondá.

— Ezt elősmerem.

— Hogy merészelsz te ellenem állást foglalni? kiáltá indulatosan.

Ausztin szeretete volna ha egy barátságos léghajó oda száll, s vendégét magával ragadta volna; meri hát ha Hunter ur nem találta meg a testvérét, hogy azt figyelmeztesse.

— Gwinn kisasszony válaszolá én nem foglalko kegyed ellen állást; és nem pártolom ötlet jobban mint kegyedet, csak annyiban, hogy nem mondom meg kegyednek, hogy ő ki és hol van. Ha ő hasonló rossz indulattal viseltetnék kegyed iránt, és tudni kívánná, hogy kegyedet hol találja meg, neki se mondanám meg.

— Clay Ausztin te meg fogod azt nekem mondani.

Az ifjú egész magasságban felegyenesedett, s a határozottság nyugodt öntudatával azt mondá —

— Saját szabad akaratamból soha sem fogom azt tenni — És azt gondolom, hogy Gwinn kisasszony semmivel sem kényszeríthet arra.

— Talán a törvény teheti?

Álmadozó hangon mondta, s nem válaszolva, hanem mint ha egy kérdés felett vitakozva saját magával beszélne.

— Fiatal ember — mondá Ausztinhoz szolva Isten veled, most egyelőre végeztem veled.

Az ifjú véghetetlen öröme kiment az irodából, utjában a bokrétaját magához véve Ausztin a kflső kapuig kísérté. Gwinn kisasszony egyenesen haladt, nem nézett se jobbra se balra egy pillanatra sem megállt. A zá-

jos udvart meg fészerekkel, épületfakkal, dolgozó szerszámokkal és mesteremberekkel volt tele.

— Higgye el — mondá Ausztin, békülésre nyújtva a kezét, — hogy én nem szándékosan vagyok udvariatlan. Szeretném ha tisztán látnám magam előtt az utat, — hogy kegyednek segíthetnék.

Gwinn kisasszony nem fogadta el a kezét: minden további szó vagy tekintet nélkül távozott. — Ausztin is visszatért. Hunter ur az udvar felső végéről sietett előre, hogy vele találkozzék s a kis szobába kísérté.

— Clay, miféle dolog ez? én alig értem.

— Elhiszem azt mert nem volt elég időm magamat kimagyarázni. Ugy látszik, hogy Gwinn kisasszony valami dologban jött a városba. Thornimethnél megkérítette az adressmet, és ide jött megkérdezni tőlem hogy látnám-e az ő ellenségét — Hunter Henry urat érte általa. És én attól féltem, hogy ő be talál jönni: csak arra kérhettem önt hogy keresse fel Henry urat, és figyelmeztesse. Ennyi az egész.

Hunter ur háttal állott Ausztinhoz csendesen fűtyörészett mint midőn mélyen el volt a gondolataiba merülve.

Miért akarja Henryt megtalálni? kérdi nem sokára.

Bosszúról beszél. Természetes hogy én nem tudom hogy miért még gyanítani sem tudom.

Kétségtelen hogy a személyben tévedést csinál midőn Hunter Henry urat vádolja.

— Jól van — viszonzá Hunter ur — én nem szóltam a testvéremnek semmit mert nem értettem meg hogy mit mondjak. Jobb lesz ha nem szólnék neki róla, az asszony elment és ez a tárgy nem látszik kellemesnek Clay ur halja.

szem kiíradó, ellenesben választ nem várhat. Egyedül kérelmek és okmányok csak szegénységi igazolvány alapján fogadtatnak el. Azok kik, az inasok kivételével, szabad lakás, világítás, fűtés és ruházattal, esetleg 5-6-7 frt pénzbeli segéllyel részesülnek. A nagyobb foku ösztöndíjak jó magamunkát és szorgalmat esetén a felsőbb osztályokban megkapják. Az esetben is, ha a belépőkör kisebb mértékűt kapott is az illető. A kik felvételt, tanulmányokat is intéztek a legelső alkalmával tankönyvekkel 12-14 frtot magokkal hozni. A tanfolyam 4 évig tart, teljes tantervvel. A felvételi és tanfolyamok augusztus hó 31-én tartanak. A tanév szeptember 3-án nyitnak meg.

Diva, 1891. júl. 16.
HETVEY GÁBOR,
m. kir. áll. tanítóképzési igazgató

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 17.

A gyalui és Andrassy havasok képeiben. Egyetemünk tudós tanár dr. Ternér Adolf rendkívül sok fáradsággal, és becses munkát végzett egy évi laudatlan turisztikai kirándulások árán. A gyalui havasok minden részleteit összeírta és részletesen leírta. A tudós munkédvel fényképezés is és a havasok képeinek szobor tájáról 60 fényképet vett le, melyet ő maga el is készített.

Ezekből a képekből 21 ki van téve. Márton Kálmán főtéri könyvkereskedésének káratában. Ez a képesopozatot érdemes bepillantást enged a gyalui havasok vadregényes vidékeire. A kirakóban a következő képek láthatók: a Hideg szamos feke, Meleg szamos, Izsár, Marisel, Lapistya, Helyeghavas, a hideghavas falusi havasi oláh templom, Dobrin, Dámes, mőczok a dāmesi kőrisnál a havasi kőris remekelő művész, a reketői vízfőző, a dobrusi erdő, a Funtinál az oláh kereszttel a hol havasít és társait az oláhok oly kegyetlenül legyilkolták 1849 július 13-án s a hol emeltetetlenül levetkőztetve hagyattak a marakölők által. A kereszt jelölta magyarnak által üdvédelem közben leölt martalócok árjait. Továbbá le van véve a gyalui havasok Bihar felé lejtősdő része, Bihar-tűz a Jád forrásával, Biharfüred a Jád nagy Csuda forrás és a Jaad forrás. — Az Andrási havasok bejárását, mint azt május havában már említettük dr. Hangay Oktáv kemekedelmi akadémiai tanár hasonlóképp beírta, a napokban tértek haza. Társaságába tartozott a kirándulásban, Dunky Ferencz helyeképe készítővel, és Khálé János urak.

Bejárta az egész vidékétezeknek a havasoknak Magyar-Fenesfelé indultak, a Jára-vízen, Tor-damentől, Kis-Fenesen, a dobrini havasokon felmentek a „Muntyele Mareig”, honnan a szebeni havasok látszanak. Kirándulások alatt többnyire a szabad ég alatt háltak. A havasok szobor pontjairól negyven darab fényképet készítettek. — Mint halljuk, ugyancsak a havasokon tanulmányi utakat tesznek dr. Lőrentei bepesti egyetemi tanársegéd és dr. Czibusz tanár többek társaságában. A gyalui havasokra különben az utóbbi időben Kolozsvárról több család is vonult ki üdülni.

A román királyné Kolozsváron utazott keresztül tegnap este a Predeál felől 11 órakor érkezett gyors vonattal. A vonat két részre lett osztva a II. rész 5 perc késéssel utazott az első s ebben utazott a királyné kevés számú kísérettel kik az udvari kocsit követő két szalon kocsiiban foglaltak helyet. A vonatot Predeáltól — Tüvisig Schindler Ferencz forgalmi főnök, Tüvistől Püspök-Ladányig pedig Enyetér Károly ellenőr kísérte. Püspök-Ladánytól kezdve az aradi tüzletvezetőség főbb tisztjei vették át a vonat vezetését. Az erdélyi vonalokon a királyné folytonosan a kocsiiban maradt nem szállt ki sem étkeket nem rendelt magának. A királyné ma Bpesten maradt, a hol kipihenté magát s innen egyik külföldi fürdőbe utazik. Mint ezekből látszik miképpen a lapok ama híresztelése, hogy a királyné Vakarescu kisasszonyt épölje, az utazás által meg van cserélve.

Szinlelő. Kedves vendége volt tegnap a kolozsvári nyári szinkörnek. Zilahi Gyula a bpesti nemzeti színház kedvelt művésze jelent meg a színpadon, hogy bemutassa haladását és fejlődését, mióta Kolozsvárról eltávozott. A szépségű közönség jól eső örömmel győződött meg az este, hogy egykori kedvese mily rohamosan haladott művészi pályáján s hogy méltó azon kitüntetésekre, melyekkel mindenfelé elhalmozak. A „Király házasodik” című vígjátékban Koppai Imrében mutatta meg magát s a haladatos szerep oly kitűnő személyesítőre talált benne, hogy majdnem minden jelenése után meg kellett jelennie a nyílt színpadon, a közönség tetszésnyilvánításai mellett.

Zilahi Gyula holnap lép fel másodszor a „Csirkefogó” népszínműben. E darabban Zilahi Bpestben nagy sikert ért el.

s játékaival a fővárosi sajtó osztatlan elismerését vívta ki. Ajánljuk ez érdekes előadást a színházba járó közönség figyelmébe.

Jutalomjáték. Zilahi Gyula vendégtáncosnak vasárnap lesz a jutalomjátéka és bucsufelépője. Színre fog kerülni „Utazás a föld körül” című látványos darab, melybe a Zilahinak kitűnő szerepe van. Az est érdekességét nevelni fogja még az is, hogy a fiatal művész előfogja adni Coguelin híres monológiát a „Lu viet”-e Hisszük, hogy telt ház előtt fog lefolyni az érdekesnek ígérkező jutalomjáték.

Elek napja rendesen melegeg tisztá idővel szokott beköszönteni, ez uttal azonban a melegben nincs ugyan hiány de az időjárásban nincsen köszönet. Nevezetesen szemeté már főleg a gazdaközönség, ha a borús és esős időt egy pár hétre állandóan derült, tiszta meleg napok váltanak fel a mert mostani esős időjárás miatt a takarmány betakarítása is megvan akadályozva a lekaszált fű legtöbb helyt ott rothadt s különösen a szalmagabonanemteknek száradás volna szükséges, hogy a közel levő aratásra elkészíthessenek, mind a mellett, hogy Medard napján száraz idő volt, úgy látszik 6 hétig mind esik az eső utána. Különben már ez a hat hét is eltelt a következő héten.

Kolozsvári fodrászok mozgalma a vasárnapi munkaszünet ellen. Eddig még minden társulat, minden testület a munkaszünet mellett emelte fel szavát; most már, meg életbe sem lépett az, s már is el-lene kezdenek gyűléseni. A kolozsvári fodrászok és borbélyok tartottak a városi sörházban népes értekezletet tegnap délután ebben a tárgybán, megválasztották elnöknek Nagy Sándort, jegyzőnek pedig Schmiéd-mayert. Az így formaszertén megalakult értekezleten azután megvitatták, hogy reájuk nézve hátrányos a vasárnapi munkaszünet, mert kundschaftjaikat nem győzik szombaton eléggé kiszépeníteni. Megállapodás végre abban történt, miképp lépéseket tegyenek az iránt, hogy a vasárnapi munkaszünet a fodrász tiszteketben délutáni 4 órakor vegye kezdetét.

Ezüstmenyegző. Turóti Lajos szabómester Kolozsvár városának a közbeállításban álló, derék iparos-polgára tegnap tilt meg neje szül. Nemesánya Annával való házasságának 25-ik évfordulóját egészen szűk családi körben. Ez évforduló alkalmából sok ismerőse és tisztelője kereste fel a derék házaspárt szerencsekívánataival melyekhez mi is csatlakozunk.

A fekete himlő pusztításai-ról érkeztek az utóbbi időben hírek Hát-szeg vidékéről, Déváról, meg Vajda-Hunyadról. A retentő betegség huzódik tovább a Maros mente felé, és ha a körülmények kedveznek a ragály terjedésének, könnyen meglehet, hogy a Marosvölgy falvaiban is pusztítani fog. A Hunyad megye felé eső marosmenti községek orvosainak a véleménye szerint a nép közt jó talajra találhat a fekete himlő; beoltatlanul, minden óvintézkedés nélkül van a nép jelentékeny része. A hatóság figyelmére mindenesetre méltó a dolog.

A posta- és távirtda tanfolyamot végzett s alapvizsgát sikerrel letett hallgatókat a kereskedelmi miniszter (posta- és távirtda gyakorlókra kinevezte. A kinevezettek névsorát a hivatalos lap mai száma közli. Ugyancsak a tanfolyamra a pályázat is a mai lapban olvasható.

A vasúti tisztképző tanfolyamra a keresk. miniszter a hivatalos lap mai számában hirdetést tesz közzé.

Kossuth Lajos „Irataim” című nagy munkájának újabb kötetére Pap Sándor úrtól előfizetéseken 3 frtot vettünk. Rendeltetési helyére juttatjuk.

A kolozsvári kerékpáros egyet vasárnap d. u. társas kirándulást rendez Gyaluba.

Ambrus Lajos, a kolozsvári erdőrendezősegtől m. kir. erdőgyakornokká ki-nevezetett a beszercebányai erdőigazgató-sághoz.

Gyászír. Makfalvi Dósa Lászlóné sz. Nagy Irma folyó hó 15-én, életének 30-ik, boldog házasságának 4-ik évében, hossz-szas szenvedés után megszűnt élni M.-Vásárhelytől.

Áthelyezés. Zamathy Gábor me-zőturi és Istvánfy Gyula dr. abrúdbányai kir-járás községekben áthelyeztetett.

Molnár Albert beszercei köz-ségi polgár iskola tanító állásában végle-gesítettet.

Magyarosítások. Mandel Simon kolozsvári lakos vezeték nevét „M e z i”-re dr. Mandel Bernát Gyula fehérvári lakos „M o l n á r”-ra Pitó János tordai csendő-r „K i”-re, Postpál János pedig „R e z”-re változtatta belügyminiszeri engedéllyel.

Gombával táplált csecsemő. A kolozsvári sebéstől klinikára egy szegény anyja bevitte 14 hónapos szenvedő csecsemő-jét. A gyermek gyomor elzáródásában szenved-

dett és hasán a jobboldalon egy nagy kidu-dorodás volt észre vehető. A klinikán felnyit-tották a kiálló csomót és konstataáltak, hogy az a baloldalon levő bélnek a kinyomulása. A bélsomóból, midőn felnyitották 23 da-rab keserű gombát vettek ki, a mellyel az anyja úgy látszik, táplálni akarta kisdédét. A bélnek a kiálló része a gomba megfektetése következtében el is halt, úgy hogy ezt műtét után el kellett távolítani. Az eltávolítás és az összevarrással járó mű-tét a gyermek több napi szenvedése daczára sikerült a kisdéd ma már veszőlén tul van.

A szamosújvári mőhéször a fellállítandó minta méhes javára 1891. év július hó 26-án a Népkert táncz helyiségében ingyen sorsolással összekötött zárkóztól nyári tánczestélyt rendez. A rendezőség élén Kow-rig Simon biz. elnök áll.

Pályázatok. Zilahi tszeknél jog-gyakornoki állomás székelyudvarhelyi pénz-ügyigazgatóságnál fogalmazó gyakornoki állás. Határidő: 14 nap.

Szent István napja. A budai kir-palotai plébánia-hivatalban már javában foly-nak az előkészületek szent István-napjameltő megünneplésére. Az idén az ünnepi istentisz-teleteket Samassa József egri érsek, primás-helyettes fog pontifikálni. Az ünnepiszónok-latot pedig Krassy Félix győngyösi apátplé-bános mondja. Az ünnepélyességek részletes programját közelebb teszük közzé.

Főúri esküvő. Mint Budapest-ről írják, díszes esküvő volt szerdán reggel fél 9 órakor a belvárosi plébániai-templom-ban. Báró Döjzsef Döjzsef erdélyi földbirtok-os vezette oltárhoz erzsébetvárosi Török Árpád fővárosi ügyvéd és neje nagykálói Kállay Izabella leányát Zelmát. Az esküvőn számos előkelő családon kívül a Kállay és a Török családok számos tagja jelent meg. Esküvő után a fiatal pár külföldi nászutra in-dult.

A temesvári kiállítás roha-mosan készül. Mintegy 30 önálló pavillon disziti a szépen papirkozott területet, melyekben az ország legelső rangu czegei és gyárai versenyeznek. Nagy méreteire, kiállít-otának számára és szépségére nézve nem volt még az országnak oly szép vidéki kiállítás-a mint a temesvári, mely beillik kis országos kiállításnak is. Napoként érkeznek küldé-mények ezrei, sőt minden vonat hoz már most nagyszámu idegeneket. — A közönség kényelmére nézve már megtörtént minden intézkedés a az idegenek elszállásolásáról is gondoskodva van. A megnyitás e hó 19-én lesz melyre Baross Gábor kereskedelmi mi-niszter is lejön, kinek fogadására nagy mérvű előkészületek folynak. A kiállításnak külön bosnyák csoportja is lesz, melyet a közös pénzügyminiszerium rendez.

Lövöldöző oláh képviselők. Mi is megemlékeztünk arról a parlamenti botránnyról, mely a román képviselőházban a mult hó közepén Lecca és Popovics képviselők között történt. Ennek a botránnyal a képviselőház falain kívül is volt folytatása. Mint a román lapok írják, a mult héten az ellenséges képviselők az utcán tűztek össze kocsiok módjára, a járó-kelők legnagyobb meghotránkozására. Lecca és Start képviselők sáteközben találkoztak Popovicssal, ki egy bérkocsiban tilt. A mint Lecca meglátta ha-lalos ellenséget, rámutatott s hangosan azt mondja barátjának: „Nézd, ez az a nyomor-ult.” Popovics erre megállította kocsiját s Leccához ment, ki azzal fenyegette, hogy ha sérteni merészi, lelövi. Popovics s fenyegeté-sre revolvert mutatott fel, mit Lecca ki akart rántani kezéből; ekközben a revolver el-sült s Lecca kezét megpörzsölte. Dühében a botjával a Popovics fejére vágott, mire az inzulált képviselő háromszor lött rá. Az egyik lövés Lecca jobb térdét találta. A sebestől képviselő pár pillanat mulva magához tért, mialatt Popovics a kocsijában tilt s többször rálőtt. A tanuló tömegből egy Gherghel ne-idegen vált ki, a ki Popovics kocsija után rohant s többször utána lött. Popovics szin-tén lött, de a nagy távolság miatt nem ta-lált a golyója. A megsebesült Leccát egy kö-zeli szállodába viték. A rendőrség az utcai harcban résztvevők közül nehányat vizsgálati fogságba helyeztet.

Családi ünnep Alesuthon. A legnagyobb főherczeg családjának ezut-tal is mint minden évben megünneplétek jú-lius 8-át. — Klotild főherczegasszony szüle-tésnapját. A kastélyban családi hangversenyt is rögtönöztek, melyben Mária Dorotya fő-herczegnő pompás alt hangján több szép dalt énekelt. A fiatal József Ágost főherczeg, a ki szintén igen kedveli a zenét, mint a ca-slád többi tagjai, néhány kedvelt magyar nó-tát danoltak.

A cigányügy országos ren-dezése, mint egy miniszteri leirat ígéri, a közszűben van. Már legközelebb olyan terv-vel állnak elő, mely ezeknek a rablógylkos hordáknak a további garázdálkodásait lehe-tetlenné teszi.

Két anatómiai csodaember mutogatta magát jelenleg Berlinben; az egyik Pierrenak nevezi magát, igen jóvállis 19 éves würtzburgi bajor, a ki becsületes sa-bőlegény volt mindaddig, mig két év előtt Matteredstock tanár fel nem fedezte. Azóta csodaember. Egy würtzburgi enasom és uja-ban Esmarch kieli professzor azt találta, hogy a szabónak egész különös bőre van. Nem lehet azt mondani, hogy nagyon tág bőre van, de az oly nyulakony, hogy leg-alább még három szabó fér a bőrébe. E kü-lönös bőrével természetesen különböző gy-a-korlatokat produkál, a melyek anatómiai szempontból kétségkívül csodálatosak, de aesz-thetikai szempontból nem nevezhető szépek. Feltűnő ezen embernél az izmok fejlettsége is.

Az italmérők és a vasár-napi munkaszünet. A mai nappal életbe lépett vasárnapi munkaszünet ellen a regál-bőrlőknek sármalans panaszaik vannak, mert a kereskedelmi miniszter nem sorolta őket ren-deletében a „kivétel” közé, mint tette ezt a szállók, vendéglők sör, bor, és kávémerők és kávéházak tulajdonosai. Érdekeik meg-óvására mindjárt a kereskedelmi miniszter rendeletének kibocsátása után mozgalom in-dult meg a regálbőrlők körében. Deputációt küldöttek a miniszterelnökhöz arra kérve őt, hogy fennálló érleli szerződésük lejártáig vé-tessenek ki a törvény alól, vagy pedig anyagi veszteségükért részestljenek kárpótlásban. A kereskedelmi miniszter a kérelmet nem találta

A második csodaember Monsieur Simeon, egy harmincz éves toulonai francia. Anatómiai-lag teljesen kifejlett izom- és idegrendszer-rel tñ ki. Miután kiválló fiziológok és anthropológok által megvizsgáltatta magát és megállapította hogy ő csodaember, mint be-szélők, legközelebb a nyilvánosságnak fogja magát bemutatni. Hála rendkívüli organizmu-sának, és szokatlan akaratarejének, Simeon testét, vagy egyes testrészeit képes számta-lan változatokká alakítani. Oszloppá változik csak néhány pillanattal tart s a másfélórben igen puha teste márvány keménnyé változott. A „kővér”, a „halott” a „csontváz” stb. mind más transzformációk. Igen érdekes mutat-vány a vérkeringésnek egyes testrészekben való megszüntetése, melyet a derék Proteus nem nagy fáradsággal idéz elő.

Hatszáz éves forduló. Szer-dán volt épen hatszáz esztendeje, hogy a Habsburgok őse, habsburg Rudolf 1261. ju-lius 15-én Germersheimban meghalt. Bizo-nyára nevezetes évforduló ez Európa egyik legrégibb uralkodó családjának történetében a mely az idők folyamán oly nagygyá és ha-talmassá lett. A család sorsa jóban rosszban évszázadok óta összefert hazánk sorsával s e nevezetes évfordulókör önkénytelenül is eszünkbe ötlük amd történelmi tény, hogy a család hatalmának megalapításához lényege-sen hozzájárult a magyar fegyverek dicsősége a stílfriedi mezőkön, midőn a család ősatya a keresztény egyházuságban tündöklő habs-burgi gróf a legyőzött cseh Ottokár birodal-mának romjain örökök tartományainak alap-ját megvetette.

Vasúti szerencsétlenség Ame-rikában. Ismét vasúti szerencsétlenségről értesít a táviró Newyorkból. Koloradóban, Aspen mellett, egy Glanwood Sprins-ből vis-zszainduló kéjvonat összeütközött egy lakomo-tívval, melynek kazánja a rázkódástól felro-bbant. A szerte hulló szikrák felgyújtották a személyvonat néhány kocsiját. Husz ember halt meg a katasztrófa következtében. A kö-zelben cirkáló országúti csavargók elég lel-kiismeretlenek voltak felhasználni a szeren-csétlenség okozta zavart, s a holttesteket ki-rabolták.

Ügyes csaló. Stettinen egyévi fogságra ítélték el bizonyos Schöffner Vilmost, a ki elmés módon üzte a család mesterségét. Tele rakta szobát olyan levelekkel, melyek teljesen megfelelték egy pénzselelő alkjának. A borítékra nagyobb összegeket írt föl. Az-tán elment a posta környékére, népes helyekre s kezében egy levéllel, megszólított va-lakit: „Kérem uram, úgy tetszik ön veszteszte el ezt a levelet.” A megszólított megnézte a levelet s látta, hogy nagyobb összeg van ráírva, akárhányszor azt mondta, hogy csak-ugyan ő veszteszte el. A becsületes megtaláló-nak tehát sietett jutalmat adni, vagy ha el-mulasztotta, Schöffner maga figyelmeztette, hogy ő szegény ember. Ezt a szélhámos-ságot már régen üzte, Berlinben is el volt zárva miatt.

Automatikus telefon kiosz-kokban. Turinban Guidetti és Donattico mérnökök a telefont a város egész területén az automatikus mérlegek módjára akarják ál-talánosítani. A készülékeket a város szá-m-talan pontján csinos kis kioszkokban szán-dékoznak elhelyezni, melyek semmiféle fel-ügyeletet nem igényelnek. A ki 10 cze-tesimót (4 krajczárt) a kioszk nyílásán bedob, összeköttetést nyer a központi hivattal, mely aztán az igénybevevő kívánsága szerint a to-vábbi összeköttetést bárhova is azonnal köz-vetíti.

Egy amerikai szerkesztőség. Többször említették már a tudósítások, hogy „New-York World” szerkesztősége és nyom-dája milyen roppant épületet foglal el. Most még a következőket közlik róla: Az épület 26 emeletes s a mai kor óriás-épületei kö-zött mindenesetre a legnagyobb. A roppant épület tetején kupola emelkedik lámpásokkal. A domszér kupola eszterhája 927 méter magas az utca felületétől számítva. A nyom-dahelyiségek a földszinten vannak, de azért a szedés, stereotipálás több emeleten is tör-ténik. Az óriási épülethez kovacsolt vasosz-lopokat használtak, melyeket ha egymás vé-gibe raktak volna, 3 kilométert tennének. Összesen mintegy 2300 tonna vasat és acélt használtak föl az épülethez; a beépített tégl-lak birtartalma elégséges volna 250 közö-n-séges lakóháznak.

Leányrablás Messinában. Egy Costa nevű 18 éves legény vakmerő leányrablói kísérlete tartja izgalomban Mes-sina lakosságát. Ez a gyermekember Massata Giuseppe selemzővel leányba beleszeretett s mert a leány nem viszonzta szerelmét, el-határozta, hogy elfogja a rabolni. Megvárta, mikor imádottja a szővből kijött, egy bér-kocsit állított a közelbe s a gyanútlan te-remtést a kocsiba emelve, a vaspálához haj-tatott vele. A leány segélykiáltásaira össze-futott emberek a kocsit megállították, a leányt válságos helyzetéből kiszabadították és szűleire visszakísérték. A leányrabló meg-szökött s így csak a kocsist foghatták el.

Az italmérők és a vasár-napi munkaszünet. A mai nappal életbe lépett vasárnapi munkaszünet ellen a regál-bőrlőknek sármalans panaszaik vannak, mert a kereskedelmi miniszter nem sorolta őket ren-deletében a „kivétel” közé, mint tette ezt a szállók, vendéglők sör, bor, és kávémerők és kávéházak tulajdonosai. Érdekeik meg-óvására mindjárt a kereskedelmi miniszter rendeletének kibocsátása után mozgalom in-dult meg a regálbőrlők körében. Deputációt küldöttek a miniszterelnökhöz arra kérve őt, hogy fennálló érleli szerződésük lejártáig vé-tessenek ki a törvény alól, vagy pedig anyagi veszteségükért részestljenek kárpótlásban. A kereskedelmi miniszter a kérelmet nem találta

teljesíthetőnek. Erre azután a regálbőrlők országos mozgalmat indítottak meg a rendelet ellen. Országos előértekezletet tartottak szerdán s annak vezetésére Kládik Gyulát, a szolnoki polgármestert kérték fel. Az orszá-gos előértekezlet kimondotta határozatképen, hogy felhívást intéz az ország összes regál-bőrlőhöz, csatlakozásra szólítva őket a moz-galomhoz. Továbbá megállapította azt is, hogy mához egy hétre országos értekezletet tar-tanak Budapestben s monstre deputációt küldé-nek Baross Gábor kereskedelmi miniszterhez Szapáry Gyula gróf miniszterelnökhöz és We-kerle Sándor pénzügyminiszterhez. A monstre deputációt Kládik fogja vezetni. A kül-döttiség memorandumot is nyújt majd át a miniszterelnöknek.

A ki az akasztófa alól meg-ugrik. Poroszországban a magdeburgi hó-hér Gützrova kapott meghívást egy kis vé-res munkára. Egy háromszoros rablógylkost valami Busch nevű, kellett kivégeznie. Az akasztófa virág nyugodtan szedte be a sira-lomházban az ajándékot és italt s végezé-től a lelki vigaszt, melyet papja nyújtott, a mikor tizperczel, mikor utolsó utjára kellett volna indulnia, félre lökte az előtte álló pa-pot s futásnak indult; ki is jutott cellájából de a folyosón lefogták és visszavitték börtö-nőbe, melyet később minden rugkaplód-zása daczára a vőpaddal cserélt fel.

Kerestetik egy kigyó alaku arany karperecz, mely tegnap este a sétaterén 7-10 óra közt vesztett el. Becstületes megtaláló ké-retik, hogy a tárgyat adja vissza az óvár To-rony-utczai 5 szám alá. Illő jutalomban fog részesülni.

Eladó Kolozsvárt a bel-magyar-utczában egy szép nagy telek, ugyancsak Kolozsvárt a városban egy több mint husz hold nagyságu telek a rajta levő 8 kis ház-zal együtt. Értekezhetni az eladás iránt az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

Idegenek névsora

(július 17.)

Hungária szálló. Dr. Mayer Ödön ügyvéd Gy.-Fehérvár, Rigg Ignác kereskedő Kassa, Georgi Fri-gyes őrnagy Miskolcz, Lukács Károly kapitány Ungvár, Vidulovics Alexander főhadnagy Miskolcz, Friedmann Samu birt. Zilah, Mestels Oszkár hivatalnok Bpest, Buchsbaum J. kereskedő Bécs, Sternberg Sándor keresk. Bécs, Spitz Rudolf keresk Bécs, Klein Max keresk. Bpest, Singer Jakab keresk. Bpest, Hecht Miksa liqui-dátor Bpest.

Bázián szálló. Szathmári A. birt. M. Lapos, Lus-tig M. pincesz Dáva, Steiner Pál utazó Bécs, Bálint Endre lelkész Harasztos, Neuman Nándor Bpest, Fili-pén Emil orvos Naszód, Krizbai Béla birtokos M. Sárd.

Erzsébet szálló. Szigethi Miklós ügyvéd Deés, Gábori János hivatalnok Bpest, Mosonyi György hiva-talnok Bpest, Sugár Lajos kereskedő Bpest, Thome A. százados Brassó, Berger Salamon utazó Bécs, Miklós Lajos erdész Brád, Gál János jogász Sádkelyi, Theil Kamilló a. v. főnök Garam Berencze.

Törökfő szálló. Kaucz Jakab molnármester Kap-nikbánya.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Bpest, jul. 17.

A képviselőház mai ülésének ele-jén Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be, a népoktatási, nyilvános tanintézetek, kisdédvők tanítóinak és nevelőinek nyugdíjazására, valamint azok özvegyei árvaínak gyámoltására vonatkozó tör-vény módosítása tárgyában.

A törvényjavaslat úgy a tanítók-nak mint a tanítónőknek rendkívüli kedvezményeket biztosít.

Budapest, jul. 17.

Csáky miniszter előterjesztése után a függetlenség párt nagy érdeklődése mullett folytatottatott a közigazgatási vita.

Először is Szederkényi Nándor szólalt fel s az ellenzék általános he-lyeslése közben a törvényjavaslat czi-méhez módosítást nyújtott be.

Utána Hojtsy Pál beszélt nagy hatással a javaslat ellen.

Bpest, jul. 17.

A kormánypart kezdi: elveszíteni türelmét s Szapáry iránt napról-napra nó az elégtelenség.

A kormány part látva a függet-lenségi párt szívós és határozott mü-ködését a javaslat ellen, Szapáry ma-kasságát elitéli.

Hirlik, hogy a kormánypart azon esetben, ha még egy hétig a függet-lenségi párt ilyen erősen tartja magát, i: dítványozni fogja az ülések elhalasz-tását az őszre.

Feloldó szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY,

Hirdetések.

Sz. 10039—1891.

656. (1—3)

Árlejtési hirdetés.

A vármegye-házhoz szükséges 300 köbméter tűzifa szállítására

folyó évi augusztus hó 4-én délelőtt 10 órakor a vármegye-háznál tartandó versenytárgyaláson a legjutányosabb ajánlattevőnek fog kiadatul.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy a versenytárgyalás előtt a vármegye-ház udvarára két köbméter fa beszállítása, 50 forint bántárpénzzel ellátott bélyeges zárt ajánlatot adjanak be hozzám, melyben a szállítandó fa ára meghatározva legyen.

A részletes feltételek a II-ik aljegyzőnél addig is megtekinthetők.

Kolozsvármegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1891. évi július hó 15-én.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

15.283. szám.

V. 1891.

655. (1—3)

Árverési hirdetmény.

1891. évi Szeptember hó 17-én, reggel 9 órakor a maros-vásárhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében tartandó nyilvános szóbeli árveréssel összekötött zárt írásbeli ajánlatok útján következő tárgyak, ugyint a kincstár tulajdonába átment Wermescher György-féle szász-régeni szeszgyár, és pedig:

1-ször. A szász-régeni 724. számú telekjegyzőkönyvben A 1517, 1520, 1531, 1681, 1682. és 1683. hr. számok alatt foglalt szeszgyár-telep.

2-ször. A 724. számú telekjegyzőkönyvben 2657, 2658. és 2660. hr. számok alatt foglalt 528, 480 és 368 négyszögöl kiterjedésű 3 darab szántó 2 forint 6 krajár, 1 forint 88 krajár és 1 forint 44 krajár katasteri tiszta jövedelemmel.

3-ször. A szeszgyár-szerelvények és egyéb ingóságok a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1891. évi június hó 20-án 49102. szám alatt kelt magas rendelete folytán a legtöbbet ígérőnek örökáron el fognak adatni és pedig a következő kiküldési árak mellett:

a) a fent 1-ő pontban jelzett ingatlanoknak kiküldési ára 8791 forint 94 krajár, vagyis a szász régeni kir. járásbírósnak 1885. évi márczius hó 23-iki 959. szám alatt felvett bírói becsléséről szóló jegyzőkönyvben ezen ingatlanok után kitüntetett 70,335 forint 46 krajár becsléstől — tekintettel a szeszgyártási szünetelésre — ez idő szerint egynolczad részben fennálló forgalmi tőkében;

b) a fenti 2-ik pontban jelzett ingatlan kiküldési ára 138 forint;

c) a fenti 3-ik pontban jelzett gyári felszerelvények és egyéb ingóságok kiküldési ára 12,000 forint, mint a menyinyiben azok a kihallgatott szakértők által becsültettek, — tehát a kiküldési ár-összege 20,929 forint 94 krajár.

Továbbá az ajánlatok akár az ingatlanokra külön és a gyári felszerelvények és egyéb ingóságokra külön, akár ingó és ingatlanokra együttesen, úgy a szóbeli árverésnél, valamint a beadandó zárt ajánlatokban tehetők.

Bántárpénzül a kiküldési ár 10%-a teendő, mely letett bántárpénzből csakis azon összeg tartatik vissza, mely a legtöbbet ígérő vagy ígérők által ajánlott vételár 10%-ának megfelelő; a vételár fennmaradó része az árverés jóváhagyásáról szóló értesítés kézbesítésétől négy egymásután következő félévi részletben 6% kamatokkal együtt fizetendő be.

Végül megjegyeztetik, hogy a szóban forgó gyár, mint ipari szeszfőzde az 1888. évi XXV. t.-cz. alapján igényvel bír a kisebbik adóterheléssel terhelhető alkohol mennyiséghez való részesedésre, s hogy az ezen szeszfőzde részére 1890—91. termelési időszakra kiosztott 2320 hectoliter contigens teljes összegében szintén a vevő rendelkezésére állandó.

Az árverésben részt vehetnek mindazok, kik honi törvényeink szerint szerződésre jogosítvák és kik a kincstárnak bérhátrálékkal nem tartoznak.

Versenyzők 10% bántárpénzzel és óvadékkal lekötendő vagyonnak állásáról szóló hiteles bizonyítvánnyal ellátva, oly megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint az ajánlandó vételár tekintetbe való vétele mellett a megbízhatóság foka is kiváló figyelemre fog méltatni.

Elvégre még megjegyeztetik, hogy az írásbeli zárt ajánlatok, ha azok 10% bántárpénzzel terhelve — az ajánlati összeg számmal és betűvel jelezve — 50 kros bélyeggel azon záradékkal ellátva lesznek, hogy versenyző az árverési feltételeket ismeri és

magát azoknak aláveti, csak kizárólag az árverés megkezdése előtt lesznek elfogadhatók.

Az ezen árverésre vonatkozó különös feltételek a maros-vásárhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében bármikor megtekinthetők.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Marosvásárhelyt, 1891. július hó 8-án.

STUCKHEIL GYULA,
m. kir. pénzügyi tanácsos,
pénzügyigazgató.

ERDÉLYI GYÓGYKINCSE!

„RÉPÁTI“

rendkívül szénsavdús és legtisztább égvényes

GYÓGY-SAVANYUVIZ.

Az égvényes savanyuvizek gyöngye!

natrion	bicarbonát	4.8341 gramm	
littium		0.0261 „	
borsavas natrion		0.1124 „	
őszes szénsav 2007 kc		8.9449 „	
nem illó alkatrészek		4.2825 „	1 liter vízben

Megbecsülhetetlen gyógyhatása: a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbajokban, a húgyszervek összes bántalmainál stb.

Páratlan oldószer! Legkínálóbb diuretica!

Savának szénsav hatásánál fogva, az étrend szabályozása nélkül is, bárki által folyton élvezhető.

Rendkívül dús szénavegyületmániát fogva — igen kellemes és tartós íz, valamint a nyolcvan ható éles csipőssége folytán — a legkedvesebb üdítő ital.

Legegészségesebb és legkellamesebb borvíz.

A savanyuvizek pezsgője!

A „Répáti“ savanyuvíz, ezen természetes és tiszta — a maga nemében bizonyára ritka — ásványvíz-kincs, minden ésszerű lóvónak úgy is mint élvezeti, úgy is mint gyógyítási, a belsőszervek összes bántalmait ellen lelkismerettel a legmelegebben ajánlható.

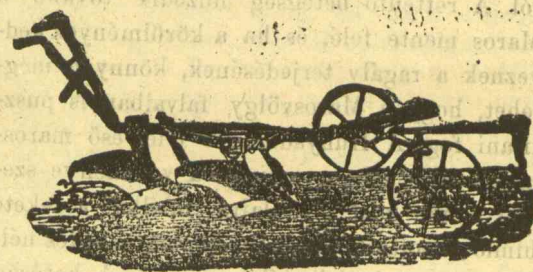
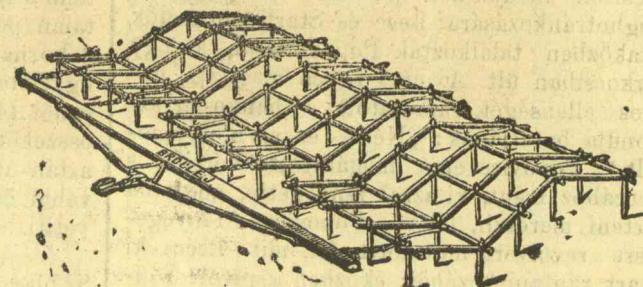
Csupán egyszeri kísérlet elegendő a fenti leírtetű becsülhetetlen gyógyhatására!

A „Répáti“ savanyuvíz mindig friss és teljesen mintaszertől 1/2 és 1/1 literes tálakban kapható KOLOSVÁRTT: J. B. MISSELBACHER, KONYA SÁNDOR és MERCEZ ALBERT urak kereskedéseiben, a legtöbb fűszerüzletben és minden nevezetesebb vendéglőben, — valamint megrendelhető saját székelyvárosi raktárból: BRASSÓBAN.

Tisztelettel

a „Répáti“ gyógyforrás kezelője:

GYÖRGY JÓZSEF.

Gazdasági gépek

nagy választékban.

CSÉPLŐGÉPEK, ROSTÁK,
Trieur, Törökbuza-morzsoló, Szecskavágó,
Répavágó, Daráló, Borsajtó, Eke, Borona,
Szénagyűjtő stb. stb.

legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

GABONA-ZSÁKOK.

TAUFFER FERENCZ

UTÓDÁNÁL,

Kolozsvártt, belközép-utca 6. szám.

622. (6—8)

